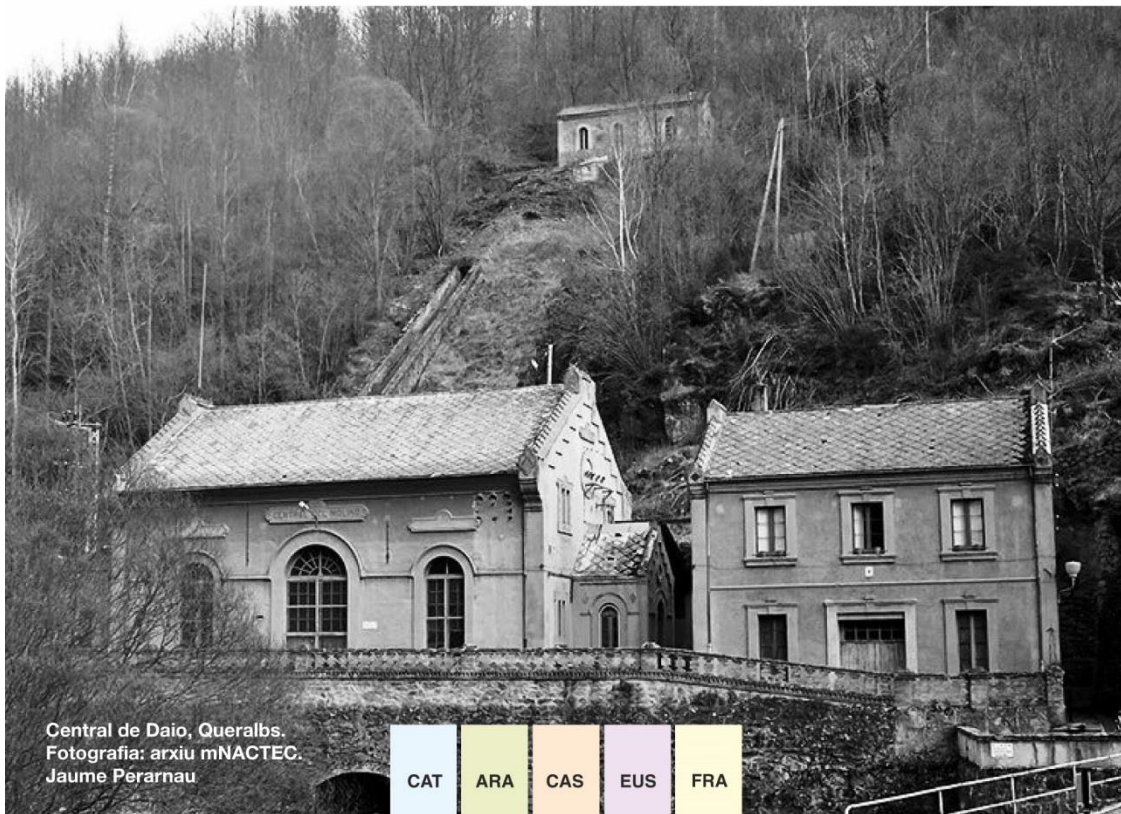

X Col·loqui Internacional d'Estudis

TRANSPIRINENCs

L'aprofitament dels recursos naturals als Pirineus

Queralbs, 29 i 30 de setembre
i 1 d'octubre de 2017

PROGRAMA

Divendres 29 de setembre

17.00 h - Acreditació i recollida de la documentació

18.00 h - Inauguració

Àmbit 1: Recursos naturals i territori. Dinàmiques socials, econòmiques i culturals en la història

18.30 h - Ponència Àmbit 1: “Industrialització i terciarització: crisi i transformació de la societat pirinenca”, a càrrec d’**Ignasi Aldomà Buixadé** (Universitat de Lleida)

19.45 h - Presentació del projecte “Muntanyes humanitzades”, a càrrec d’**Ermengol Gassiot** (Grup d’Arqueologia d’Alta Muntanya/GAAM-Universitat Autònoma de Barcelona)

21.00 h - Sopar

22.00 h - Racó dels documentals Mostra de Cinema Etnogràfic de Catalunya

- “Berriro Igo Nauzu”, produït pel Museu de San Telmo. Direcció: Carlos Rodríguez, 2012 (10’). Presentació a càrrec de **Xavier Kerexeta** (Kalegoi: kultura ondare i membre de l’Eusko Ikaskuntza-Societat d’Estudis Bascos).

- “La festa de l’ós a Sant Llorenç de Cerdans (Catalunya Nord)” (12’), direcció: Eloi Ysàs, 2011.

- “L’hartza i els joaldunak (Pirineu basc)” (12’), direcció: Eloi Ysàs, 2013.

- “Onso, tringas i madams del carnaval de Bielsa (Pirineu aragonès)” (12’) direcció: Eloi Ysàs, 2013.

Presentació d’aquests tres documentals a càrrec d’**Eloi Ysàs** (investigador en cultura popular, guanyador del 31è Premi Valeri Serra i Boldú de Cultura Popular 2016)

- “Sergi Mas” (25’), produït per la Societat Andorrana de Ciències. Direcció: Hèctor Mas. Presentació a càrrec d’**Hèctor Mas** (director de cine, director del festival Ull-Nu).

- “Trobades Culturals Pirinenques (Natura i cultura al Pirineu, a Ceret (el Vallespir)” (30’). Produït per la Societat Andorrana de Ciències. Presentació a càrrec d’**Àngels Mach**, presidenta de la Societat Andorrana de Ciències.

Dissabte 30 de setembre

09.45 h - Acreditació i recollida de la documentació

10.00 h - Comunicacions Àmbit 1.

10.00 – 10.30 h – Taula 1:

Inscultures prehistòriques del terme de Queralbs, el Ripollès, Girona. Emili AMETLLER

La sal al Pirineu: com Cardona va fer canviar la Seu d'Urgell a l'edat mitjana. Laura DE CASTELLET. Universitat de Barcelona – IRCVM

Viure i sobreviure en un medi hostil. La immigració francesa a Catalunya als segles XVI i XVII. Alexandra CAPDEVILA MUNTADAS

10.30 – 11.00 h – Taula 2:

Notícia de molins de vent a l'època moderna al Cap de Creus. David MORÉ AGUIRRE. Centre d'Estudis Tossencs

El proveïment de gel a la Seu d'Urgell, segles XVII-XIX. Carles GASCÓN CHOPO i Lluís OBIOL PEREARNAU. Institut d'Estudis Comarcals de l'Alt Urgell

“Portar arsos ab lo matxo per vestir los abres”: recursos naturals a la Seu d'Urgell durant la primera meitat del segle XVIII. Lluís OBIOLS PEREARNAU. Institut d'Estudis Comarcals de l'Alt Urgell

11.00 – 11.30 h – Taula 3:

Invasió militar transpirinenca i destrucció dels recursos naturals al Ripollès (1794). Eudald MAIDEU I PUIG i Jacint LAPEDRA I GRABULOSA. Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès

Mineria ripollesa entre 1848 i 1868. Antoni LLAGOSTERA FERNÁNDEZ. Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès

“La Carbonera Española” (1863-1881) i l'explotació dels recursos carbonífers a l'Alt Berguedà. Rosa SERRA ROTÉS. Àmbit de Recerques del Berguedà

Es recorsi naturaus e eth territòri coma beneficis de progrès segontes era Junta de Govèrn Liberau dera Val d'Aran (1868). Maria Pau GÓMEZ FERRER. Archiu Generau d'Aran

11.30 h - Pausa-cafè

12.00 h –Comunicacions Àmbit 1. Continuació

12.00 – 12.30 h – Taula 4:

Contribució a l'estudi de la línia de ferrocarril carbonífer de Sant Joan de les Abadesses: Apunt sobre la concessió fallida a Henri Alexandre de Lossy de Ville (1870-1873). Núria CAMPS CASALS. Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya

Dels balnearis als primers hotels en els inicis del turisme a l'Aran. El cas de Les. Maria José ATIENZA AVERÓS i Joan-Ramon GONZÁLEZ PÉREZ. Associació d'Amics de la Seu Vella de Lleida

Àmbit 2: Recursos naturals, vida quotidiana i tradicions

12.30 h - Ponència Àmbit 2: “Etnobotànica del Pirineu català: estat actual i propostes de futur”, d'Airy Gras Mas, Teresa Garnatje Roca, Clara Aldea Aliu, Bea Almeida Batalla, Ugo D'Ambrosio Palau, Jacint Altimiras Roset, Montse Parada Soler, Montse Rigat Coll i Joan Vallès Xirau (Universitat de Barcelona i Institut Botànic de Barcelona), a càrrec de **Joan Vallès Xirau**.

13.15 h - Comunicacions Àmbit 2

13.15 – 13.45 h – Taula 1:

Banyes, ossos i budells: recursos de la ramaderia en el paisatge sonor del Pirineu medieval. Laura DE CASTELLET. Universitat de Barcelona – IRCVM

El cerimonial, la devoció i les festes al Pirineu al segle XVII. Montserrat MOLI FRIGOLA, II Università di Roma “Tor Vergata”, Real Academia de la Historia

Falles, Haros i Brandons: Del reconeixement de la Unesco a la salvaguarda. Sofia ISUS, Marc BALLESTÉ, Laia GIRALT i Marcel·la ANDREU. Universitat de Lleida. Càtedra d'Educació i Patrimoni Immaterial dels Pirineus

13.45 – 14.30 h – Taula 2:

Billduu billdu billdu: la cera de abeja, ¿recurso natural o sobrenatural? Xabier KEREXETA. GORDAILUA, Gipuzkoako Ondare Bildumen Zentroa - Gipuzkoako Foru Aldundia

Forns d'oli de ginebre, trementina, supervivència i professió. Marina PRATS SANJUAN. Universitat Autònoma de Barcelona

Patrimoni etnològic de l'alta muntanya del Pirineu Oriental. Els Plaus – Queralbs. Beatriu TENAS TORRES i Miquel SITJAR I SERRA. Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès

Sant Joan ena Val d'Aran e es sòns entorns. Pèir CÒTS E CASANHA. Centre d'Estudis Aranesi

14.30 h – Dinar

Àmbit 3. Estat de la qüestió i perspectives de futur

16.00 h - Taula rodona, amb les intervencions de:

- **Lourdes Viladomiu Canela** (Universitat Autònoma de Barcelona)
- **Josep Antoni Báguena Latorre** (Societat Catalana d'Ordenació del Territori, Diputació de Barcelona)
- **Arcadi Castelló Cadena** (IDAPA-Institut per al Desenvolupament de l'Alt Pirineu i l'Aran)

Modera: **Rosa Serra** (Àmbit de Recerques del Berguedà)

17.45 h - Pausa

18.00 h – 19.00 h - Comunicacions Àmbit 3

El paper de la societat civil pirinenca en la recuperació i el manteniment dels camins tradicionals. Carlos GUÀRDIA CARBONELL. Terrelló i Institut d'Estudis Comarcals de l'Alt Urgell

La Casa de l'Os Bru dels Pirineus, un vehicle per l'educació ambiental del futur. Sofia ISÚS i Manel IBÁÑEZ, Universitat de Lleida, i Montse BALLBÈ i Francesc RODRÍGUEZ, Obaga Activitats

Evolució del nivell altitudinal del bosc al Pirineu Oriental. Un estudi interdisciplinari del paisatge a partir de fonts documentals, ortofotoimatges i proves pedoantracològiques al municipi de Queralbs. Miquel NIETO I CONILL. Universitat Autònoma de Barcelona

Penyals són les ovelles, penyals els blancs anyells. De les pastures pascudes a orri, als prats acotnats agostejats sense dring. Jordi PASQUES CANUT. Excursionista i escriptor

19.00 h Debat-conclusions

19.30 h - Cloenda

21.00 h - Sopar fred

22.00 h - Presentació dels llibres

- *Viure com a bons veïns. Identitats i solidaritats als Pirineus (segles XVI-XIX)*, de **Patrici Pojada**, editat per Editorial Afers Editors i Mirmanda.

- *Les falles del Pirineu: L'Alta Ribagorça i el Pallars Sobirà*, d'**Oriol Riart i Arnalot** i **Sebastià Jordà i Ruiz**, editat pel Centre d'Estudis Ribagorçans i Pagès Editors.

Diumenge 1 d'octubre

9.00 h - Passejada comentada des de l'església de Sant Jaume de Queralbs als Plaus (Queralbs): passejada per les explotacions miners, visita a la cabana dels Plaus, presentació del projecte de recerca etnològica del Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès, a càrrec de **Miquel Sitjar, Beatriu Tenas i Antoni Llagostera** (Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès)